

Sygnatura akt VIII Gz 350/17

POSTANOWIENIE

Dnia 2 stycznia 2018

Sąd Okręgowy w Szczecinie Wydział VIII Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Leon Miroszewski (sprawozdawca)

Sędziowie: SSO Agnieszka Górską

SSR (del.) Rafał Lila

po rozpoznaniu w dniu 2 stycznia 2018 roku w Szczecinie

na posiedzeniu niejawnym

w postępowaniu z wniosku J. D.

o ogłoszenie upadłości osoby fizycznej nieprowadzącej działalności gospodarczej

na skutek zażalenia wnioskodawcy na postanowienie Sądu Rejonowego Szczecin-Centrum

w S. z dnia 22 czerwca 2017 roku, sygnatura akt XII GU 251/16

postanawia:

oddalić zażalenie.

Agnieszka Górską Leon Miroszewski Rafał Lila

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 22 czerwca 2017 roku Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w Szczecinie – Sąd Upadłościowy, po rozpoznaniu wniosku J. D., złożonego dnia 23 sierpnia 2016 roku, o ogłoszenie jego upadłości, jako osoby nieprowadzącej działalności gospodarczej, oddalił wniosek. W ustaleniach faktycznych Sąd Rejonowy stwierdził, że dłużnik prowadził działalność gospodarczą do 1999 roku i w związku z nią nie było prowadzone postępowanie upadłościowe; działalność gospodarczą prowadził w zakresie transportu międzynarodowego i w związku z leasingowaniem pojazdów naliczono mu różne opłaty w łącznej kwocie około 2.000.000 złotych; nadto w związku z tą działalnością została zasądzona od niego wyrokiem Sądu Rejonowego w Szczecinie z dnia 20 czerwca 2007 roku, sygnatura II C 221/07, kwota 21.396,20 złotych z ustawowymi odsetkami; w (...) spółce z o.o. w P. dłużnik pełnił funkcję członka zarządu od 20 maja 2003 roku; w Instytut (...) spółce z o.o. w P. dłużnik pełni funkcję prokurenta od 9 czerwca 2015 roku; w (...) z (...)” spółce z o.o. w K. dłużnik zakupił w 1997 roku 33% udziałów, pełnił też funkcję członka zarządu; w dniu 12 marca 2001 roku bank (...) S.A. VII Oddział w S. wystawił przeciwko dłużnikowi bankowy tytuł egzekucyjny na kwotę 38.500 złotych wraz z odsetkami umownymi w kwocie 8.508 złotych i należnymi dalszymi odsetkami umownymi, któremu nadana została klauzula wykonalności; prawomocnym wyrokiem z dnia 3 11 2005 roku Sąd Okręgowy w Szczecinie w sprawie I C 687/04 utrzymał w mocy nakaz zapłaty z dnia 17 marca 2005 roku, w którym zasądzono między innymi od dłużnika na rzecz banku (...) S.A. kwotę 1.994.079,60 złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 20 marca 2004 roku na podstawie weksla wystawionego przez dłużnika na zabezpieczenie kredytu udzielonego spółce (...) z D.” na zakup nieruchomości; prawomocnym wyrokiem z dnia 14 maja 2008 roku Sąd Okręgowy w Szczecinie, w sprawie I Nc 56/08, zasądził od dłużnika na rzecz Banku (...) S.A. kwotę 138.372,47

złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 12 września 2007 roku; w związku z wystawieniem weksla na zabezpieczenie roszczeń (...) S.A. przeciwko dłużnikowi został wydany przez Sąd Okręgowy w Szczecinie, w sprawie I Nc 97/10, nakaz zapłaty zasądzający od niego kwotę 500.000 złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 1 kwietnia 2009 roku; w spółce (...) dłużnik jest prezesem zarządu od dnia 16 stycznia 2013 roku, spółka ta jest niewypłacalna. Dalej w uzasadnieniu postanowienia Sąd Rejonowy stwierdził, że zaistniała niewypłacalność wnioskodawcy, albowiem nie reguluje on wymagalnych zobowiązań względem 15 wierzycieli, wymienionych w uzasadnieniu postanowienia, a okres opóźnienia przekracza 3 miesiące, a wręcz trwa od lat.

Mimo to Sąd I instancji uznał, że nie ma podstaw do uwzględnienia wniosku. Stwierdził, że dłużnik miał obowiązek, jako członek zarządu (...) S.A. z siedzibą w S., pełniący funkcję od 16 stycznia 2013 roku i nadal, złożyć wniosek o ogłoszenie upadłości tego podmiotu w związku z wystąpieniem jego niewypłacalności, w sytuacji gdy zaległości tego podmiotu z tytułu zobowiązań podatkowych, wynoszące 432.757,20 złotych, występowały w latach 2008-2014 i występują nadal. Spółka ta ma także zaległości z tytułu odsetek ustawowych od zobowiązania z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne w kwocie 34.170,26 złotych.

Niezależnie od powyższego Sąd Rejonowy zauważył, że wierzytelności przedstawione przez dłużnika w spisie wierzycieli wynikają w znacznej części z prowadzenia przez niego działalności gospodarczej w różnych formach prawnych oraz wynikają z przypisania mu odpowiedzialności za zobowiązania podmiotów, z którymi wiązały go różne relacje biznesowe, w tym w których był współnikiem, na podstawie wystawionych przez niego weksli. Zwrócił też uwagę Sąd I instancji, że działania te dłużnik podejmował świadomie, będąc człowiekiem dojrzałym, sprawnym intelektualnie i doświadczonym.

Sąd Rejonowy uznał, że nie zachodzą względy słuszności lub humanitarne, które uzasadniałyby ogłoszenie upadłości konsumenckiej dłużnika. Stwierdził, że nie ma wyjątkowego charakteru fakt niemożności spłaty zadłużenia.

Wnioskodawca złożył zażalenie na to postanowienie wnosząc o jego uchylenie i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania. Zarzucił naruszenie art. 491⁴ ust. 3 Prawa upadłościowego poprzez przyjęcie, że z uwagi na to, iż dłużnik nie złożył wniosku o ogłoszenie upadłości spółki (...) S.A., w której pełnił i nadal pełni funkcję członka zarządu, zaistniała przesłanka oddalenia wniosku o ogłoszenie upadłości, chociaż obowiązek ogłoszenia upadłości nie dotyczył dłużnika, a zatem nie powinien być w ogóle brany pod uwagę. Zarzucił też naruszenie art. 491⁴ ust. 2 pkt 3 Prawa upadłościowego poprzez przyjęcie, że dłużnik winien był zgłosić wniosek o ogłoszenie upadłości jako przedsiębiorca w terminie 2 tygodni od wystąpienia podstaw do ogłoszenia upadłości, w sytuacji gdy większość zobowiązań objętych wnioskiem o ogłoszenie upadłości dotyczy dłużnika jako osoby fizycznej i nie są one związane z działalnością gospodarczą, która prowadził.

W uzasadnieniu zażalenia skarżący, rozwijając przedstawione zarzuty stwierdził, że nie powinno mieć żadnego znaczenia to, że jako członek zarządu (...) S.A. był zobowiązany do złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości tej spółki, bowiem przepis art. 491⁴ ust. 3 Prawa upadłościowego dotyczy wyłącznie osoby dłużnika, a nie innego podmiotu.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Skarżący w istocie nie zaprzeczył ustaleniom dokonany przez Sąd Rejonowy a wskazanym w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia dotyczącym zadłużenia spółki (...) S.A., w której pełni funkcję członka zarządu, oraz dotyczącym obowiązku złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości tej spółki. Zaprzeczył natomiast, że większość jego zadłużenia dotyczy działalności gospodarczej dłużnika. Przede wszystkim zaś podniósł, że nie znajduje wobec niego zastosowania powołany przez Sąd I instancji przepis art. 491⁴ ust. 3 Prawa upadłościowego.

Odnosząc się najpierw do kwestionowania przez dłużnika, że większość zobowiązań dłużnika wynika z prowadzenia przez niego działalności gospodarczej, trzeba zauważyć, że Sąd Rejonowy stwierdził, że znaczna część, a nie większość, to zobowiązania wynikające z prowadzenia przez dłużnika działalności gospodarczej. Doszło zatem w przedstawieniu przez skarżącego omawianego zarzutu do nadinterpretacji oceny dokonanej przez Sąd Rejonowy. Niezależnie od

powyższego należy stwierdzić, że Sąd Rejonowy nie uczynił tej oceny główną podstawą oddalenia wniosku dłużnika o ogłoszenie jego upadłości.

Nadto trzeba zauważyć, że Sąd I instancji nie wyspecyfikował, które z zobowiązań wynikać mają z działalności gospodarczej dłużnika. Z drugiej strony należy stwierdzić, że i skarżący nie wskazał, które jego zobowiązania wynikają z działalności gospodarczej, a które takimi zobowiązaniami nie są. Skarżący nie zaprzeczył, że dłużnik podtrzymuje aktywność w zakresie działalności spółek handlowych, których jest współnikiem, członkiem zarządu lub prokurentem, i w związku z tymi aktywnościami wystawiał weksle na zabezpieczenie wypełnienia zobowiązań przez te spółki, co skutkowało wydawaniem przeciwko dłużnikowi sądowych tytułów egzekucyjnych z tych weksli.

Biorąc pod uwagę powyższe, właściwym jest przyjęcie, że wobec dłużnika znajduje zastosowanie norma art. 491⁴ ust. 1 Prawa upadłościowego, bowiem dłużnik co najmniej istotnie zwiększył stopień swojej niewypłacalności, co najmniej wskutek rażącego niedbalstwa. Wynika to choćby z ustaleń Sądu Rejonowego w sprawie zaciągania przez dłużnika zobowiązań wekslowych na znaczne kwoty, w sytuacji braku jakichkolwiek możliwości ich regulowania, nadto w sprawie podejmowania przez dłużnika aktywności polegających na zarządzaniu spółkami kapitałowymi, których działalność była obciążona długami, bądź kupowania udziałów w tych spółkach. Kwoty zobowiązań związanych z tymi przedsięwzięciami stanowią przeważającą część zaległości dłużnika. Przesłanka z art. 491⁴ ust. 1 Prawa upadłościowego, wyłączająca ogłoszenie upadłości konsumenckiej, stanowi samoistną podstawę oddalenia wniosku dłużnika w niniejszej sprawie, nie wchodzi przy tym w grę rozważanie, czy za ogłoszeniem upadłości przemawiają względy słuszności lub względy humanitarne.

Jak widać, co prawda Sąd Rejonowy nie wyartykułował przesłanki wyłączającej ogłoszenie upadłości, określonej w art. 491⁴ ust. 1 Prawa upadłościowego, jednak dokonane przez ten Sąd ustalenia, niekwestionowane przez skarżącego, wyraźnie na istnienie tej przesłanki wskazują. Samo to zatem przemawiało za oddaleniem wniosku o ogłoszenie upadłości.

Tym samym bez decydującego znaczenia jest analiza przesłanki, o której mowa w art. 491⁴ ust. 2 pkt 3 Prawa upadłościowego. Niezależnie od powyższego błędnym jest przyjęcie, że negatywna przesłanka ogłoszenia upadłości konsumenckiej, o której mowa w powołanym przepisie (skarżący najwyraźniej pomylił oznaczenie przepisu wskazując na kwestionowanie przyjęcia przez Sąd Rejonowy omawianej przesłanki), dotyczy tylko zaniechania zgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości przez osobę prowadzącą działalność gospodarczą na własny rachunek. Powołany przepis nie daje podstawy do takiej interpretacji. Pojęcie dłużnika należy łączyć z samym wnioskiem o ogłoszenie upadłości konsumenckiej, a nie z byciem dłużnikiem z innej podstawy ogłoszenia upadłości, zatem do osób objętych normą art. 491⁴ ust. 2 pkt 3 Prawa upadłościowego należy zaliczyć także osoby wymienione w art. 20 ust. 2 i art. 21 ust. 2 powołanej ustawy, a dłużnik w niniejszej sprawie do takich osób należy.

Mając na uwadze powyższe należało stwierdzić, że zaskarżone postanowienie odpowiada prawu, co uzasadnia oddalenie zażalenia jako bezzasadnego (art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. w zw. z art. 229 ustawy Prawo upadłościowe).

Agnieszka Górka Leon Miroszewski Rafał Lila